Aydın

ÜÇÜNCÜ YIL
No : 609
PERŞEMBE
17
Ağustos 1939

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayısı : 100 Para — PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SİYASİ HALK GAZETESİ — Sayısı : 100 Para

Reisicumhurumuz İsmet İnönü

Dün refakatlerinde Başvekil ve Maarif Vekili olduğu halde manevra sahasına hareket ettiler

İstanbul, 16 — Cumhur reisimiz İsmet İnönü Trakya manevralarında bulunmak üzere bu sabah saat sekizi yirmi geçe refakatlerinde başvekil doktor Refik Saydam ve maarif vekili Hasan Âli Yücel olduğu halde otomobil ile İstanbuldan hareket buyurmuşlar ve Çorluda Trakya umumî müfettişi general Kâzım Dirik tarafından karşılanmışlardır.

Cumhurreisimiz öğle yemeğini Babaeskide yemişlerdir.

İstanbuldan itibaren yol boyunca yer yer toplanan binlerce halk Millî Şefimize karşı sevgi

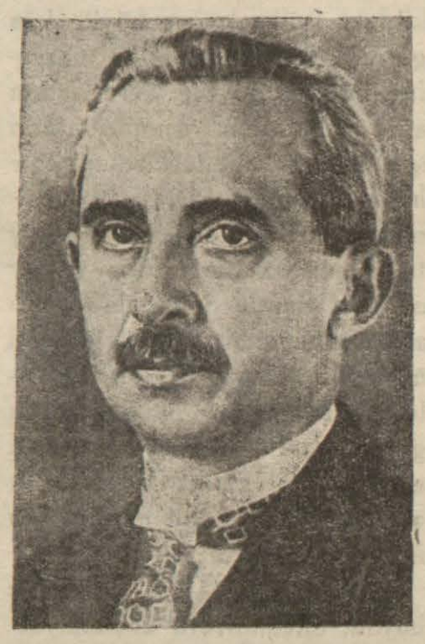

ve saygı tezahüratı göstermişlerdir. Millî Şef kendisine gösterilen bu tezahürattan çok mütehassis olmuşlar ve halk ile temas ederek dileklerini büyük bir alâka ile dinlemişlerdir.

a. a.

Edirne, 16 — Reisicumhur İsmet İnönünün Edirneyi teşrif buyuracakları haberi Edirne halkı tarafından büyük bir sevinçle karşılanmıştır. Şehir taklarla süslenmiş ve her taraf bayraklarla donatılmıştır. Cumhurreisimizin ikametlerine belediye dairesi tahsis olunmuştur.

a. a.

Millî Aydın Bankası

Daha geniş mikyasta yeniden faaliyete başlıyor

Selâhiyettar bir menban aldığımız malûmata göre merkezi İzmirde bulunan incir, üzum ve tarım satış kooperatifleri birliği idare meclisi evvelki gün Ticaret Vekâleti teşkilâtlandırma umumî müdür B. Servetin huzusiyle mühim bir toplantı yapmıştır.

Şehrimiz Millî Aydın Bankası müdürü B. Akil Erdalin de hazır bulunduğu bu taplantıda bilhassa, kanunî sebeplerle bir müddettenberi faaliyetini kısmen tatile mecbur kalarak tasfiyesi müvzuubahs olmakta bulunan Millî Aydın Bankasının mukadderatı mevzuubahs olmuştur.

Banka sermayesinin % doksan dördüne sahip bulunan incir üzum tarım satış kooperatifleri birliği namına vaziyeti mütalaa eden idare meclisiaz aları, şehrimizin en eski ve en mühim malî müesseselerinden biri olan Millî Aydın Bankasının değerli hizmetlerile Türkiye kooperatif tarihinde oynadığı rolün kıymet ve ehemmiyetini kaydederek bu müessesenin tasfiyesi değil bilâkis daha geniş bir mikyasta faaliyetinin devamını istemişler ve bu hususta ittihaz ettikleri kararı ticaret vekâletine göndermişlerdir.

Filhakika, Aydının büyük bir iftiharla sinesinde taşıdığı ve otuz sene gibi oldukça uzun bir ömre malik bulunan Milli Aydın Bankasının şimdiye kadar çiftçi, tüccar, esnaf ve her sınıf halka karşı gösterdiği kredi ve ikraz kolaylıklarını ve cüzdanında elyevm 135 bin lira miktarında alacağı olduğunu düşünecek olursak bu müessesenin her hangi bir sebeple kapatılmasından duyabileceğimiz ıstırap derin olduğu kadar onun bırakacağı boşluğu başka bir müessesenin kolay kolay doldurabileceğine de ihtimal vermemekte kendimizi haklı bulabiliriz.

İlâveten şunu söyliyliim ki; Millî Aydın Bankası, devam faaliyeti hakkında kooparatif birliği idare meclisince ittihaz edilen karar üzerine eskisinden daha geniş ölçüde bankacılık muamelesini yapabilecek bir vaziyete gelmiş bulunmaktadır. Evvelce olduğu gibi bundan sonra da iş yapmak arzusunda bulunanlar hiç tereddüt etmeden Millî Aydın Bankasına müracaat etmelidirler.

Şehrimizin maruf ve şayanı itimad şahsiyetlerinden mürekkep bir idare meclisi ile Âkil Erdal gibi ticaret hayatında ve bankacılıkta büyük muvuaffakiyetler kazanmış ve herkese kendisine sevdirmiş bulunan kıymetli bir müdür tarafından idare olunan Millî Aydın Bankası istikbalde Aydının en parlak bir ticaret müessesesi olmağa namzet bu lunmaktadır.

Kooperatif birliği idare meclisini verdiği isabetli kararından dolayı tebrik ederiz.

Milletler Cemiyeti

Danzig fevkalâde komiserinin beyanatı

Danzig 16 — Bertesgadenden avdet eden Danziğdeki Milletler Cemiyeti fevkalâde komiseri, öğleden sonra yabancı gazetecilere aşağıdaği yazılı beyanatı vermiştir.

Cenevreye gitmedim. Milletler Cemiyeti genel sekreteriyle hiç bir görüşmede bulunmadım Londraya gitmek niyetinde de değilim. Almanyada az bir müddet kaldım. Hitlerle Danzigi alâkadar eden meseleler üzerinde kısa bir konuşmada bulunabildim.

a.a.

Trakya Manevraları

Mareşal Fevzi Çakmak maiyeti erkânile manevra sahasına gittiler

Manevralar münasebetile Edirne bayram yapıyor

Edirne, 16 — Genel kurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmak dün sabah maiyeti erkânile ve manevralara iştirak edecek kumandanlarla beraber manevra sahasına gitmişler ve manevra vaziyeti alan kıtaları teftiş ettikten sonra maiyeti erkânile geç vakit Edirneye dönmüşlerdir.

Harekâta bu sabah başlanmıştır.

Dün Edirneye Ankara ve İstanbuldan bazı mebuslarımız gelmiştir.

Edirne manevralar münasebetile şen ve mutlu günler yaşamaktadır.

a. a.

S. Rusya

Uzak Şark hududunu takviye etti

Moskova, 16 — Birbirini tamamlayan haberlere göre, Sovyet hükûmeti dış Mogolistanda vukua gelen hadiseler dolayısile uzak şark ordusunu mühim bir surette takviye etmiştir.

Çinde

İngiliz aleyhtarlığı şiddetlendi

Honkong 16 — Çin ajansı bildiriyor.

Tiyençinde ve şimalî Çinde İngiliz alayhtarlığı şiddetlenmiştir. Bütün gümrük hudutlarının ve yolların telâki noktalarına Japon memurları konmuştur.

Bunlar, İngiliz imtiyazlı mıntakasına sokulmak istenen bütün İngiliz mallarını müsadere etmektedirler. Posta paketlerine Japon makamatınca vaziyet edilmektedir.

a.a.

Köstencede

Bir deniz üssü yapılıyor

Bükreş, 16 — Radora ajansı bildiriyor,

Dün Köstencede deniz bayramının kutlulanması münasebetile yeni yapılacak deniz üssünün ilk taş koyma merasiminde kral Karol bir nutuk söylemiştir.

Kral Karol nutkunun yanında; dünya harbi olmadan Çizilen hudutlarımız değiştirilemez, demiştir.

a. a.

Mısırda kabine buhranı

Kahire 16 — Yeni kabineyi teşkile memur edilen Ali Mahir paşa, buhranın halli için istişarelerine devam etmektedir.

İyi malûmat alan mahfillere göre buhranın bu kadar uzun sürmesi ekseriyeti teşkil eden partilerin muhalefetidir. Asıl güçlük kabineye alınacak adamların ve verilecek nezaretlerin taksimindedir. Ali Mahir paşa hariciye nezaretini Yahya paşaya vermek fikrindedir.

Moskovadaki askerî görüşmeler devam ediyor

Moskova 16 — Havas ajansı muhabirinden:

Fransız İngiliz askerî heyetlerinin Mareşal Voroşilof ve arkadaşlariyle müzakereleri saat ondan on dörde kadar devam etmiştir.

Heyetler günde iki toplantı yapmanın güç olduğunu ve sabah saat ondan on beş buçuğa ve akşam on yedi buçuktan yirmiye kadar iki toplantı yapıldığı takdirde kendi aralarında görüşmeğe vakit ve imkân bulamadığını görerek günde bir toplantı yapmağa karar vermişlerdir.

Askerî görüşmelerde muhafaza olunan mahremiyet, siyasî müzakerelerden bittabi daha sıkıdır.

a. a.

Dr. Ziya İşerinin

Parti idare heyeti azalığı tasdik edildi

Parti vilâyet idare heyeti azalığına yedeklerden alınan doktor Ziya İşerinin vazifesinin umumî idare heyetince tasdik edildiği haber alınmıştır.

Barem Kanunu izahnamesi

Maliye Vekâleti, yeni devlat baremi kanununun tatbik şeklini gösterir izahnamenin hazırlığını bitirmişti. İzahname bastırılacak ve en kısa bir zamanda bütün devlet dairelerine tevzi olunacaktır. Bütün devlet memurlarını alâkadar eden izahnameyi aynen aşağıya koyuyoruz :

— 12 —

Ancak kanunun tahmil etmediği munzam bir vazifeyi münferiden ifaya memur edilenlere muayyen çalışma saatları haricindeki mesailerine mukabil icra vekilleri heyetince takdir o'unacak bir ücret verilebilir. Bu ücretin; işin muvakkat olması halinde o işin hitamında ve uzun müddet devam edecek işlerde de ait olduğu vekâletin tayin edeceği zamanlarda tediyesine icra vekilleri heyeti karar verebilir.

Bir dairenin her hangi bir işi için teşkil olunan komisyonlarla muhtelif vekâlet veya idarelerin işleri için teşkil edilen komisyonlara memur edilenlere ücret verilemez.

Şu kadar ki bir veya muhtelif dairelerin her hangi bir işi için teşkil edilecek komisyonlara memur edilenlerden bu komisyonların bulunmadıkları mahallin gayri yerlerden getirilenlere yol masrafları ile yolda geçen müddete ait seyahat yevmiyelerinin verilmesi ve ayrıca icra vekilleri heyetince tayin olunacak miktarda masarifi zaruriye itası caizdir. Bunlara komisyonların bulunduğu mahalde kaldıkları müddet için başkaca seyahat ve ikamet yevmiyesi verilemez.

Madde 23 — Mülhak bütçeli idarelerle hususî idareler ve belediyeler dahi 3656 sayılı kanun hükümlerine tabi olduklarından mezkûr idarelerin maaşlı ve ücretli memurları hakkında da bu izahname hükümlerinin aynen tatbiki lâzım gelir.

Ancak varidatlarının müsait olmadığına icra vekilleri heyetince karar verilen beled yeler için kanunun 1 nci maddesine yazılı derecelerin dununda yani 15 nci dereceden aşağı memuriyet ihdasına mahallî beledi ye meclisleri selâhiyetlidir. Bu suretle 15 nci derecenin dunun da bir maaşa tayin olunan memurlar bu maaşta bir terfi müddeti beklemeksizin tahsil derecelerine göre izahnamenin 3 ncü maddesi mucibince girebilecekleri derecelere tayin olunabilirler.

Hususî idarelerle belediyeler memurlarının kadroları icra vekilleri heyetince tasdik olunacak ve bu kadrolar mezkûr idarelerin teşkilât kadrosunu teşkil edecektir.

Madde : 24 — Eski hükümlere göre tekaüt edilenlerle, eytam ve eramil ve hidematı vataniye tertibinden maaş alanların bu maaşlarının tediye şeklini; gerek eski hükümlere ve gerekse 1683 sayılı kanuna istinaden tekaüt edilenlerden bir hizmet deruhte edenlerin maaşlarının ne suretle verileceğini gösteren kanunun 24 üncü maddesine nazaran;

A — 1683 sayılı askerî ve mülkî tekaüt kanununun meriyetinden evelki hükümlere göre maaş alan alelûmum mütekaidin ile eytam ve eramil ve hidematı vataniye tertibinden maaş alan zevata maaş asıllariyle tahsisatı fevkalâdeleri birleştirilmek suretiyle bir kalem olarak tediye edilecektir. Bu kabil maaşlılar için şimdiye kadar tatbik edilen muamelede bir değişiklik husule getirmiyen bu hüküm muvacehesinde, halen cereyan etmekte bulunan tatbikata devam edilmesi lâzım gelir.

B — 1683 sayılı askerî ve mülkî tekaüt kanununun meriyetinden evelki hükümlere göre maaş alan mütekaitlerden olup ta, umumî, mülhak ve hususî bütçelerle belediye bütçelerinden ve bankalar ve devlet müesseseleri memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3659 sayılı kanunun 1 inci maddesinde sayılan müesseselerden tahsisat veya ücret alanların bu vaziyetleri devam ettikçe tekaüt maaşları tahsisatı fevkalâdeleri ilâve edilmeksizin verilir. Meselâ; eski hükme göre tekaüt maaşı alan bir mütekait maliyed ; evkafta, hususî idarede, belediyede, Sümerbank, Etibank, Ziraat bankası, Emlâk ve Eytam bankası, Belediyeler bankası, Cümhuriyet Merkez bankası, Türk Ticaret bankası veya İş bankasında tahsisat veya ücretle istihdam edilse; bu mütekaidin tekaüt maaşının yalnız aslının verilmesi ve tahsisatı fevkalâdesinin tediye edilmemesi icabeder. Bu maddenin 1683 numaralı kanundan evelki hükümlere tevfikan tekaüt edilmiş bulunanların umumî, mülhak ve hususî bütçelerden tahsisat veya ücret almaları halinde tahsisatı fevkalâdelerinin kesileceği yolundaki hükmü mutlak olduğundan, bunlardan 19 uncu madde şumulüne giren yerlerde istihdam olunanlarla ücretlerini (E) cetveline dahil tertiplerden alanlerın bu fıkra hükmüne tâbi tutulmaları tâbîdir.

C — 1683 sayılı askerî ve mülkî tekaüt kanunu hükümlerine göre tekaüt maaşı tahsis edilenlerden umumî, mülhak ve hususî bütçelerden veya 3659 sayılı kanunun 1 inci maddesinde sayılan müesseselerden tahsisat veya ücret alanların bu vaziyetleri devam ettikçe takaüt maaşları 1683 sayılı kanunun 70 inci maddesi greğince nısıf olarak verilir. Bilfarz 1683 sayılı kanun mucibince tekaüt maaşı alan bir mütekait (B) fıkrasında sayılan müesseselerde tahsisat veya ücretle istihdam olunsa bu mütekaidin tekaüt maaşının ya'nız nısfının verilmesi iktiza eder. (B) fıkra-

Sonu 3 üncü sayfada

Aslan payı

Polonya ordusu şefi yalnız asker sıfatile değil, aynı zamanda moralist sıfatiyle konuştu. " Birler için almak ve diğerleri için vermek manasına gelen bir hak mevcut olduğuna bizi ikna edecek hiç bir kuvet yoktur. „ dedi. Bütün mesele buradadır. Hitlerin şu son senelerde, muhtelif hukukî maskeler altında, ırk, hayat sahası vesaire gibi bazı vesilelerle ileri sürmüş olduğu yegâne delil şudur: bu bana aittir, çünkü bana aslan derler. Ben sizden daha kuvetliyim. Bu itibarla Avusturyayı kendime veriyorum, Çekoslovakyayı aziz nefsime peşkeş çekiyorum, biraz sonra Danziği alacağım, haddiniz varsa karşı koyun.

Fakat hiç sanmadığı bir şey oldu: kendisine karşı konuldu. Aslanın komşuları her şeylerini ona kaptırmaktan bıktılar. İştahının yırtıcılığı nisbetinde arttığını gördüler. Onun gözleri içine baktılar ve " artık kâfi! „ dediler. Hâlâ doymadınız mı? Öyleyse vermemeye azmetmiş olduğumuz şeyleri elimizden almaya kalkışın görelim.

Ve yeni taleplere karşı koymak için birleştiler.

Mareşal simigli · Ridz bunu kati bir azimkârlıkla söylemiştir. hattâ yalnız olsaydık bile, ölüm tehlikesini göze alarak kendimizi müdafaa ederdik. Adaletten bahsetmiyeceğiz, çünki sizin adaletiniz bizim kasdettiğimizin ayni değildir. Ne insanlığa yapılan hizmetlerden ne de medeniyet uğrunda katlandığımız fedakârlıklardan bahsediyoruz. Biz kuvvete kuvetle mukabele edeceğiz.

Onun içindir ki arslanın yutmaya niyetlendiği yeni lokma üzerine pençesini uzatmakta tereddüt ettiğini görüyoruz. Kendisine hücum edileceğini, onu kuşatacaklarını aç bırakacaklarını haykırıyor, Maraşal Göring Almanyanın harp istemediğini, fakat kendini müdafaa etmek mecburiyetinde kalacağını söyliyor. Ayni esnada bir italyan tebliği Po vadisindeki manevraların italyanın alpleri geçmek istediği asla ifade etmediğini ilân ediyor.

Bu tebliğ bizden ziyade italyan halkına hitap ediyor. İki totaliter devletin tebâlarını müsterih kılmaya çalıştıklarını anlayalım: "Hayır, biz sizi öldürtmeyi düşünüyor değiliz. Biz sadece zalim İngiltere ve Fransa üzerimize atıldıkları halde müdafaa için hazırlanıyoruz. „ demeye getiriyorlar.

Biz, tam bir sükûn içinde hazır bulunuyoruz. Amiral Darlan ingiliz ihtiyat donanmasının geçit resminde bulunuyor ve ingiliz tayyareleri fransız toprakları üzerinde uçuyor. Fırtına koptuğu takdirde biz hazır bulunacağız. Aslanın biraz endişelenmeye başladığı anlaşılıyor.

Gallus

İtizar

Yazımızın çokluğundan edebiyat ve kültür sahifemizi yarın takdim edeceğiz özür dileriz.

Köycülük konuşmaları :

Köylünün davaları Köylünün doktor ihtiyacı

Bozdoğan (Hususî) — Her yazı, acı görüşlerin neticesidir. Her yerde her gün ayni mevzular münakaşa edilir köylünün lehine bir takım teklifler ortaya atılır fakat böyle kalır.

Bir arkadaşım, köylünün davaları için çektiği bitmez tükenmez sıkıntıyı, hesabsız, yıkıcı dava masrafları ve vermek zorunda kaldığı vekil ücretlerinin yüksekliğini diğeri; doktor ve doktorların ancak vicdanlarına ve insaflarına kalan bazan ve bazı doktorlar için ayni şekildeki yüksek ve köylü için gerçekten ağır otomobil masrafını ilân ve doktor ücretlerinin ağır yükünden kurtarılmaları için devletin müdafi ve doktor hizmetlerini de devletleştirmesini bir çare olarak ortaya atmış tı. Bunun üzerinde fikir yürütmekten ziyade dokunulan meselenin ehemmiyet ve ciddiyeti üzerinde durmağı uygun bulanlardanım, Bunlar okuduğumuza göre, bazı rejimlerde tatbik edilmiş ve fakat başarısızlık sebebiyle bu günkü normal şekline dönülmüştür.

Bizce: hakikaten köylü ufak büyük, ehemmiyetli ehemmiyetsiz olan ve mahkemelerin selâhiyetleri içine giren davaları için cidden büyük zararlara yıkım teşkil eden masraflara, bin bir mihnet ve meşakkate maruz kalmakta ve binnetice iktisadı faaliyet ve ahlâki karakteri bakımından cemiyete zararlı bir unsur haline bile gelmektedir.

Her ne kadar köy kanunu ve yüksek adliye vekilliğinin son tamimleri veçhile on liraya kadar olan ve köy kanununun 49 50 51 nci maddeleri şümulüne giren davalar için köylüyü mahkemelerin ağır harç ve masraflarından vikaye için bu davaların önce köy ihtiyar meclislerince görülmesi yoluna girilmişse de, köylünün 10 liraya kadar alım satım alacak ve bundan yukarı olan yani yüzlü liraya kadar olan alım satımdan ve alacaktan doğan davaların üstünde kalan ve mahkemelerin görmesi gereken adlî işler de halledilmek ve neticelendirilmek lüzumunu ifade etmektedir.

Son avukatlık kanunu beş avukat olan yerde veya bir avukat ve dört dava vekilinin bulunduğu mahalde bir (adlî müzaharet bürosunun) kurulması ne ve yoksul halkın, haklı olduğu anlaşılan işlerinin ilk masraflarının bu büro tarafından temini gibi çok yüksek hükümleri ihtiva etmektedir. Fakat tatbikat bakımından bu hükümlerden ancak adlî müzaharet bürolarının kurulu olduğu yerler halkı, o da tetkikatımıza nazaran cüzi olarak istifade etmektedir. Öte taraftan anadolunun dört yüze yakın kazasından en aşağı üç yüzünde durum eski halini muhafaza eylemektedir.

A) Adlî müzaharet bürosu kurulan yerlerde :

Köylünün fakiri eğer kanunun bu hükmünü biliyorsa veya bu hükümleri öğrenebilmişse bin sıkıntı sonunda adlî müzaharet bürosunun lütfune mazhar olabilir. Bilmediği takdirde bir avukata gidecektir. Bu güne kadar beklendiği halde henüz avukatlar için ücret tarifesinin yapılmış olduğu henüz duymadığımıza göre, davalının davası için Avukatın ve davalının karşılıklı ücret anlaşmasına bağlı, kaldığı ve her avukatın da meselâ 55 liralık bir dava için veya bir hakaret veya izrar davası için yorulmasının ivazı olarak iki üç liraya razı olmasının mantıki olmadığı kanaatındayız. Bunun neticesi bu fakir köylünün davası için danışacağı bir adam, öğreneceği bir yol var mıdır?

Eğer araya iki tarafın iddialı işi girerse çarnaçar avukatın teklif ettiği ücret kabul edilmek zarureti vardır.

Doktor işine gelince : Görmekteyiz : Belki her yerde bu böyle değildir. Fakat bir çok yerlerde olmadığı iddia edilemez; doktora ihtiyacı olan bir yurtdaşın, hele hastası muztar bir durumda ise, doktora bir otomobil temin eylemesi ve Bozdoğan gibi yolu müsaid olmıyan yere gidecek bir otomobilin de hiç bir tarifeye dayanmaksızın şoförün insafına kalırsa, en az mesafenin yakınlık uzaklığına göre beş on lira vermesi ve doktor ücreti ilaç parası için de beş on lira ve eğer doğum ağır hastalık ve bazı tıbbî ufak tefek müdahalelerde bulunmuşsa çok kere gördüğümüz ve duyduğumuz cihetle otuz kırk lira alındığı ve bütün bunlar üzerinde düşünülürse köylünün çok acı bir durum içinde kaldığı müşahade edilir. Şu halde ne yapmalı ?

Aklımıza gelen en kestirme yol :

Kaza belediyelerinin emrü idaresinde ve kaza köylerinin de iştirakile kazada bir doktor ve bir avukat veya dava vekilini köylüye adli işlerde müşavir sıfatiyle ve doktorun da her hususta yardımından istifade edilmelidir. Meselâ, elli iki köylü olan Bozdoğan kazası belediyesiyle birlikte bir doktoru ve bir avukat veya dava vekilini besliyecek bir durumdadır. Fakat denecek ki, kazada doktor da var, dava vekili de. Fakat görülmektedir ki gerek doktor ve gerekse diğer meslek salikleri geçinmek ve kazanmak zaruretiyle karşı karşıyadırlar. Doktor nihayet resmî bir memurdur. Tabibi adlidir, hükümet doktorudur. Onun sıhhî ve idarî meşgaleleri köylü ile yakından ve parasız alâkasına ve dava vekillerinin de çalışmalarının ivazsız olmasına enüeldir. Bir çok vaziyetler hakiki şekilde köylü için çalışmaya manidir. Şu halde, dediğimiz gibi, köylü-

Nevyork mektupları :

Nevyork dünya sergisinde Türk günü

— 2 —

Yazan : Hulusi Aydınoğlu

İhtiyar kürenin en uzak mesafelerinden milyonlaca insanı kendine cezbeden Nevyork dünya sergisini ifrata ve tefrite sapmadan insan zekâ ve kabiliyetinin yaratabildiği ve şimdiden sonra da yaratabileceği harikaların en mükemmeli saymakla bu muazzam eserin hakikî hüviyetini ve orijinalitesini ifade etmiş olabiliriz.

Sergiye iştirak eden 63 milletin muayyen bir saha dahilinde meydana getirdikleri medeniyet, kültür ve sanat eserleri göz kamaştıracak, ziyaretçileri hayretler içinde bırakacak kadar manalı ve düşündürücüdür. Burada her memleketten bir parça ve her milletten bir örnek vardır.

★

22 Temmuz 1939...

Günlerden Cumartesi...

Nevyork dünya sergisinde Türk günü kutlulanacak...

Esasen Türkiyeden gelen turist kafilesinin, yani bizim seyahat programımızda ölçülü bir hesapla tanzim ve ayar edilmiş olduğundan Türk gününden bir gün evel Nevyorka vasıl olmuş bulunuyorduk.

Sergiye iştirak eden milletlerin kendilerinden bahsettirebilmeleri fırsat ve imkânını vermek için sergi idaresi millî günler yapmış.. Türk günü, Yunan günü, Fransız günü gibi..

Merasim sulh meydanında ve mahşerî bir kalabalık huzurunda yapılıyor. Nutuklardan sonra millî kıyafetler gösteriliyor, millî şarkılar söyleniyor, millî rakıslar oynanıyor. Hülâsa bir milletin kültürüne, içtimaî hayatına ait ne kadar ileri ve güzel şeyleri varsa hepsi ortaya dökülüyor. Nevyork dünya sergisinde Türk günü de bu ahval ve şerait altında yapıldı ve çok alâka gördü

Nevyork büyük elçimiz Münir Ertegünün nutkunu Nevyork üniversitesi terbiye profesörü Trasher'in nutku takip etti. Görüştüğüm Amerikalılar Türk gününün kendilerini fevkalâde tesbir ettiğini söylediler ki, bu bir kompiliman değil hakikatin ifadesidir.

Gecesine de, Türk heyeti tarafından verilen büyük ziyafete biz de davetli idik. Burada Türk Amerikan dostluğunun en beliğ tezahürlerine şahit olduk. Ziyafet esnasında Türkiyenin sulhperverliğinden ve dünya sulhunun korunması için yaptığı fevkalâde gayretlerden sitayişle bahsolundu. Bu hakikatları dünyanın uzak bir köşesinde ve yabancı milletlerin ağzından işitmek insana başka bir gurur veriyor. Ziyafeti takip eden süvare de çok parlak oldu. Karadenizli gençlerin oynadıkları danslar ve on beş kadar erkek ve kadından mürekkep gurubun Zeybek oyunları fevkalâde takdirler kazandı.

nün bilhassa fakir olanlarının gerek içtimai hastalıklardan madut olan davalarını ve gerekse insanî ve uzvî hastalıklarını tedavi için acil tedbirler almakla mükellef bulunmaktayız. Onların bugünkü acı durumlarından en ziyade acı duyan bizleriz. Derdini anlatamıyor bilgisizlik, parasızlık yüzünden davasını kazanamıyor makdur oluyor, yine ayni sebeplerden ötürü hasta olan karısına çocuğuna doktor alıp götüremiyor hastasını kazaya getiremiyor getirse de ya köylere iş için giden doktoru bulamıyor. Ne yapacağız? Bunlara bir çare bulmak cemiyetin vazifesidir. İçtimaî ve insanî ve nihayet millî bir vazife.

Vilâyetlerdeki Halkevleri, doktor bolluğu sebebiyle parasız kilnikler açabiliyorlar. Kazalarda buna imkân yok. İmkân istihsal edilemiyor.

Köy işlerinin iyi bir yönde yürümesi için yakından ilgi istiyor. Çalışkan enerjik elemanlar, memleketçi ve millet sever, fedakâr unsurlar istiyor. Bunları da muhakkak yapacağız. Yeter ki ilgililer de ilgilerini her zamanki gibi daimî olarak göstersinler. Biz bunun için çalışmaktayız.

İlân

Aydın asliye hukuk mahkemesinden

938/757

Aydın güzelhisar mahallesinde demiryolu kenarında 109 sayılı evde sıvacı akif karısı muzaffer tarafından güzelhisar mahallesinden balıkesirli sıvacı akif aleyhine açılan boşanma davasının yapılan tahkikat ve mahkemesi sonunda: iki tarafın boşanmalarına ve müddeaaleyh akifin bir sene müddetle evlenmemesine ve küçük çocukları peribanın anası yanında kalmasına ve velâyet hakkının anasına aidiyetine 7/10/939 tarihinde karar verilmiş olduğundan ikametgâhı meçhul bulunan müddeaaleyh Akifin işbu ilân tarihinden itibaren on beş gün için de kanun yollarına müracaat etmediği takdirde boşanma hükmünün kesbi katiyet edeceği tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. 176

Abone şeraiti

Yıllığı her yer için 6 lira. Altı aylığı 3 liradır.

İdare yeri: Aydında C. H. P. Basımevi.

gazeteye ait yazılar için yazı işleri müdürlüğüne, ilânlar için idare müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

20 Ağustostan sonra tehlike mi var?

Yazan: Lucien Romier

Avam kamarası, istisnaî bir toplantıyı icap ettirecek hâdiseler müstesna, iki ay müddetle tatil etmeye karar vermiştir.

Bu karar uzun bir münakaşadan ve bir rey mücadelesinden sonra verilmiştir.

Sebep neydi? Bu sebep hiçde Avrupanın ağustos ve eylül ayları içinde deliksiz bir uykuyla uyumak talihine mazhar olup olmıyacağı endişesi değildi. B. Çemberlaynın hasımları meclisin on beş gün sonra yeniden içtima etmesini istiyorlardı. Çünkü muhalefet hatiplerine göre 20 ağustostan sonra çıkacak olan haricî bir buhran başvekilin metanetle karşı koyacağına itimatları yoktu. B. Çemberlayn bir buhran tehlikesi olmadığını söylemedi Muhtemel bir buhranın tarihini ve şeklini önceden bilmek mümkün olmadığına göre kendisine karşı peşin bir itimatsızlığı ifade edecek olan manada rey verilmesini kabul etmiyeceğini söyledi. Davayı kazandı .. Bu münakaşa ve nikbinliğe, ne de bedbinliğe yeni hiç bir şey getirmiş değildir.

İngiliz parlâmentosunun müzakereleri bizi alâkadar etmez. Bizim için ehemmiyetli olan, kehanetli tarihlere aldanmamaktır. Güya 20 ağustostan itibaren, mukaddrat yüzünü göstermiye başlıyacakmış. Ayın 25 inde hâlâ yüzünü göstermemiş olsa bütün tehlikelerini unutmakta haklı oluyor muyuz? Dış siyasetin, iç siyaset gibi, tehlikeli bir dönemeçte yavaşlamak sonra maniasız farzedilen yolda kayıtsızca yol almak tarzında anlaşılması geçen sene bize bahalıya mal oldu...

Avrupada az veya çok yakın hâdiseler için önceden hazırlanmış bir program yoktu. Tabiatleri icabı tulûata müsait olmıyan bu hareketler ve bu hazırlıklar tabii bir çok imkânlara nazırdır. Hangi imkân üzerinde ve ne zaman duracaklardır? Yoksa muallâkta mı kalacaklardır?

20 ağustostan sonra, Almanya ve İtalyanın bizzat ilân etmiş oldukları büyük seferberlikler, asker tahşit ve manevraları ikmal edilmiş olacaktır. O zaman nazi kuvvetlerinin senelik kutlama ve teheyyüç devresi başlıyacaktır.

Şu dakikada Avrupanın üç mıntakası anî bi teşebbüse maruz görünmektedir. Tabiî bunlardan biri Danzigdir. İkincisi Almanya ile uyuşmuş olduğunu pek gizlemiyen Macaristandır. Nihayet, İtalyanların aşikâr bir şekilde göz koymuş oldukları Makedonya.

Cüreti durduracak veya sadece geciktirecek bir çok şeyler vardır. Fakat ansızın fırsat onu teşvik edebilir.

Çalınan hava ne olursa olsun, daimî bir salâbet göstermelidir. Tiyatroda değiliz: Uvertür mutlaka ardından operanın geleceğini ifade etmez, ve opera üvertürsüz gelebilir.

Le Figaro

Barem kanunu izahnamesi

Baştarafı 2 inci sayfada

sı münasebetiyle verilen izahat 1683 numaralı tekaüt kanununa tevfikan tekaüt edilmiş olanlar hakkında da tatbik olunur. Yani bunların tekaüt maaşlarının yarısı kesilir.

D — Alelûmum mütekaitler hakkında yukarıdaki (B ve C) fıkraları hükümlerinin tatbik edilebilmesi için, bunların aldıkları takaüt maaşiyle ücret veya tahsisat mecmuunun 50 liradan aşağı düşmemesi şarttır. Tekaüt maaşlariyle aldıkları ücret veya tahsisat mecmuu 50 lirayı geçmiyen mütekaitlere bittabi hem tekaüt maaşlariyle (varsa tahsisatları) ve hem de ücret veya tahsisatları tam olarak verilecektir.

Tekaüt maaşlariyle ücret veya tahsisatları mecmuu 50 lirayı geçen mütekaitler hakkında ise, bu tezayüt (eski hükümlere göre tekaüt edilenlerin) tekaüt maaşlarına ait tahsisatı fevkalâdelerine ve (yeni hükme istinaden takaüt edilenlerin de) tekaüt maaşlarının yarısına baliğ oluncaya kadar aşağıda gösterilen misallerde olduğu gibi tenzil edilecektir.

Meselâ: Muvazenei umumiye veya mülhak veya hususî bütçeli dairelerin birinden, vergiler çıktıktan sonra 33,42 lira ücret alan bir müstahdem eski hükümlere göre tekaüt edilmiş ve safi 9 lira tekaüt maaşiyle 13.29 kuruş ta tahsisatı fevkalâda almakta balunsa eline geçecek 55,70 kuruş tekaüt maaşında 5,70 kuruşuşunun tenzil edilmesi ve bakiyesinin tesviyesi lâzım gelir.

Kezalik bu müstahdem yeni tekâsül kanunu mucibince kanunu mucibince tekaüt edilmiş olup ta vergiler çıktıktan sonra 25 lira tekaüt maaşı almukta bulunsa, safi 33,42 lira ücretiyle beraber eline geçecek paranın tekâüt maaşından 8,42 lirasının indirilmesi iktiza eder.

Uhtelerinde vazife bulunan mütekaitlere ceman verilecek paranın 50 liradan aşağı düşmemesi şart olduğundan, 50 liranın hesabında daima vergiler tenzil edilecek ve bu hesap ele geçecek paraya göre yapılacaktır.

E — Gerek eski hükümlere ve gerekse 1683 sayılı kanuna göre maaş alan alelumum mütekaitlerden maaşlı bir hizmete tayin edilenlerin veya bu maaşlı hizmetlerde ücretle çalışanların aldıkları maaş veya ücretler 50 liradan aşağı dahi bulunsa bunların tekaüt maaşları tamamen kesilir.

F — Harp malûlleri bu madde hükmünden müstesna tutulduklarından harp malûlü olduğuna dair bağlı bulunduğu askerlik şubesinden vesika getirenlere tekaüt maaşiyle terfih zamlarının her hangi bir hizmete tayin edilmiş olsalar dahi) tamam olarak tediyesine devam edilir.

G — Kanunun 24 üncü maddesinde 2 haziran 1926 tarihli ve 900 sayılı kanun hükmiyle 27 mart 1936 tarihli ve 2921 sayılı kanunun 36 ıncı maddesi hükmünün mahfuz tutulduğu yazılı bulunduğundan;

— *Sonu var* —

RADYO

PERŞEMBE 17/8/939

ANKARA RADYOSU

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.

T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.

T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs.

12,30 Program
12.35 Türk müziği
1 — Mahur peşrevi .
2 — Arif bey - mahur şarkı Seninle durmak derdinak eyler.
3 — Şerif içli - mahur şarkı Alamam doğrusu desti emele .
4 — Refik Fersan - mahur şarkı - Bir neşe yarat hasta gönül .
5 — Santur taksimi ,
6 — Dede - Rast şarkı - Çalıma bak efede .
13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri .
13.15-14 Müzik (Karışık program - Pl.)
19.00 Program
19.05 Müzik (Operetlerden seçme parçalar - Pl.)
19.30 Türk müziği (Fasıl heyeti)
20.15 Konuşma (Ziraat saati)
20.30 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.
20.50 Türk müziği
1 — Neveser peşrevi .
2 — Sadettin Kaynak - Neveser şarkı - Hicranla harap oldu sevda .
3 — Osman Nihat - Nihavent şarkı - Yine bu yıl ada sensiz
4 — Keman taksimi.
5 — Medenî Aziz ef. - Hicazkâr şarkı - vaz geçip nazü edadan.
6 — Zekûi dede - Hicazkâr yürük semai - Bül bül gibi pür.
7 — Hicazkâr saz semaisi .
8 — Abdi efendi - Rast şarkı - senin aşkınla çâk oldum .
9 — Arif bey - rast şarkı - Zahiri hale bakıp .
10 — Refik Fersan - Mahur şarkı - Dün yine günümüz geçdi beraber .
11 — Mahur şarkı - Saba tarfı vefadan peyam .
21.30 Konuşma (İktisat saati)
21.45 Neşeli plaklar - R .
21.50 Müzik (Melodiler - Pl.)
22.00 Müzik (Küçük orkestra Şef: Necip Aşkın)
23.00 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut (fiyat) borsası
23.20 Müzik (Cazband - Pl.)
23.55-24 Yarınki Program.

Aydınlılara müjde

koçarlı menba suyu satışına başlandı

Koçarlı ihtiyar meclisi, Koçarlının % 6 mikyası ma dereceli menba suyunu Aydında da satılığa çıkarmıştır.

Su, ağzı mühürlü damacanalarla satılmaktadır. Araba ile evlere ve mağazalara gönderilen 25 kiloluk bir damacananın fiyatı 20, yerinden alınırsa 15 kuruştur.

Su her gün taze olarak getirtilmektedir. Temiz su ve muntazam işten emin olabilirsiniz. Abone olmakta acele ediniz.

Deposu : Aydında Hava kurumu ittisalinde Avukat Bay Neşet Akkorun yazıhanesi altında. (167)

6 Ay
Vade ile elbise

Yaptırmak istrseniz kadın ve erkek terzisi Muzaffer Eraydına koşunuz

Terzihanemde Sümerbank yerli mallarının hemen en emsalsiz kumaşlariyle ve 6 ay vade ile bilûmum memurlarımıza elbise yapılmaktadır.

En mutenâ biçki dikişle ve en özenişli provalarla müşterilerimizi memnun etmek israrındayım.

Memurlarımızın bu fırsattan istifadeye koşacaklarını umarım.

Kadın ve erkek terzihanesi
Muzaffer Eraydın
Demiryolu caddesi: Aydın

Sağlık Yurdu açıldı

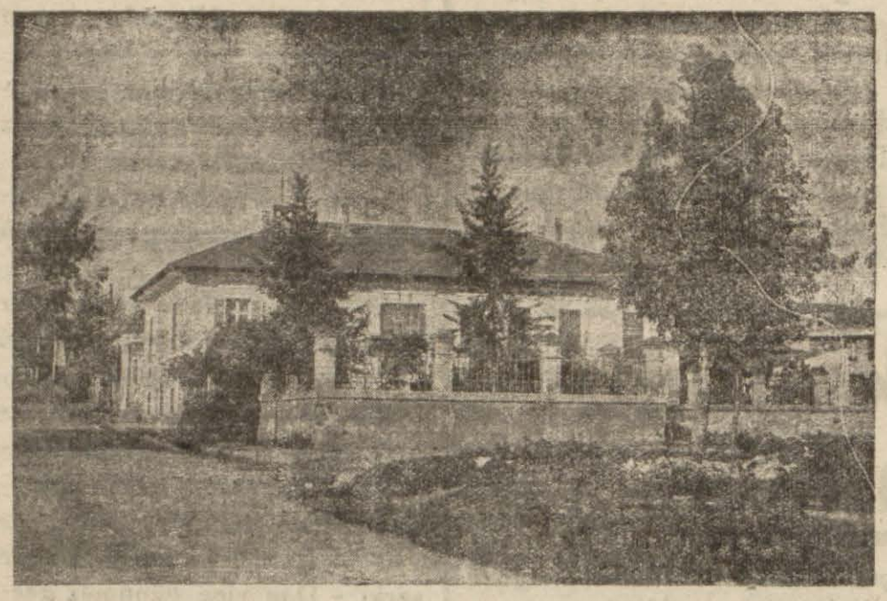

Aydında Hasan efendi mahallesinde sağlık yurdu, şimdilik cerrahi kadın hastalıkları ve rontken servisleri ikmal edilerek açılmış. Hasta kabulüne başlamıştır.

Yurtda birinci sınıf mütahassıs doktorlarımız tarafından her türlü erkek kadın ameliyatları ve rontken muayeneleri yapılmakta ve tedavileri fennin son kabul ettiği tıbbi esaslar ve elerkaid dairesinde takip edilmektetir.

HALKEVİ

Bakım Evi Muayene Saatları

Muayene günü	Saat	Doktor arkadaşımızın adı
Pazartesi	3 — 4	Operatör Medeni Boyer
Salı	4 — 5	Doktor Fuat Bayraktar (Cilt hastalıkları mutahassısı)
Çarşamba	2 — 3	Operatör Nuri Erkan
„	3 — 4	Doktor Şevket Gözaçan (Göz hastalıkları mutahassısı)
Perşembe	4 — 5	Doktor Muhsin (İç hastalıkları mutahassısı)
„	5 — 6	Doktor Şevket Kırbaş (İntani hastalıklar mutahassısı)
Cuma	4 — 5	Doktor Münif Erman (Kadın hastalıkları mutahassısı)
Cumartesi	2 — 3	Doktor Nafiz Yazgan
„	3 — 4	Doktor Halil Gözaydın

1 den 6 numaraya kadar

Hepsi ayrı ciltlerde ve Köycülük bürosundan verilen formüle göre köy defterleri sayın müşterilerimizin emirlerine matbaamızda hazırlanmıştır.

ŞOFÖR

Ehliyet vesikaları iyi teclit edilmiş olarak tab edilmiştir

Fiyatı **25** Kuruştur.

Okul talebelerine

Basımevimizde Okul talebeleri için hüviyet kartları hazırlanmıştır

Tanesi **5** Kuruştur

Toptan alan okullara tenzilât yapılır

Vergi Bordroları

Maliye Vekâletinin son kabul ettiği formül üzerine muhtelif boyda vergi bordrolarını yalnız matbaamızda bulursunuz.

Her Nevi Baskı, Cilt işleri

Temiz işçilik, düzgün baskı, en iyi kâğıt.. Buna mukabil ucuzluk isteyenler matbaamıza baş vurmalıdırlar..

Köy nüfus defterleri hazırlanmıştır

200, 400 sahifelik ciltler 125-200 kuruştur

C. H. P. Basımevi

Aydın belediye reisliğinden

1 — Belediye alektrik fabrikası makinelerinde kullanılmak üzere açık eksitme suretile 1060 numaralı 200 teneke makine yağı satın alınacaktır.

2 — Beher tenekenin muhammen bedeli 270 kuruştur.

3 — İsteklilerin şartnameyi görmek vaya örneğini almak üzere belediyeye müracaataarı ve eksiltmeye iştirâk etmek üzere 4050 kuruşluk muvakkat teminat makbuzlarile birlikte 28/8/939 Pazartesi günü saat 11 de beleye daimî encümende hazır bulunmaları ilân olunur.

9 15 20 25 (165)

Aydın Tapu Sicil Muhafızlığından :

İkizdere köyünün arap kahvesi mevkiinde şarkan yol garben tepe şimalen emin dağı zeytinliği ve dere cenuben saz dam deresi ile çevrili 128 ağaç zeytin eşcarile zemini Zelihanın anası hacı deli kızı ayşenin malı iken 40 sene önce bilâ zevç ölmesile veraseti yalnız bir kızı zelihaya kaldığı ibraz olunan ilmühaber münderecatından anlaşılmıştır.

Gazete ile ilân tarihinden itibaren 11 gün sonra mahalline ciheti tasarrufunun tahkiki için memur gönderilecektir. Bu yerde bir alakası olanlar varsa o gün yerinde bulunacak memura veyahut 1371 fiş sayısiyle tapu idaresine müracaatı bildirilir.

ilân

Aydın posta telgraf müdürlüğünden:

20 Lira muhammen bedelle Köşk istasyon posta sürücülüğü 11/8/939 tarihinden itibaren on beş gün müddetle eksiltmeye konulmuştur. 26/8/939 Cumertesi günü saat 11 de Aydın P. T. T. Müdürlüğü binasında ihalesi yapılacaktır. İlân olunur.

12 16 21 24 (172)

İmtiyaz sahibi ve Umumî Neşriyat Müdürü : Etem Mendres
Basıldığı yer
C H P Basımevi